

ODESÍLATEL:

Ministerstvo životního prostředí
Odbor zvláštní územní ochrany
přírody a krajiny
Vršovická 65
100 10 Praha 10

ADRESÁT:

Dle rozdělovníku

V Praze dne: 22. října 2020
Č.j.: MZP/2020/620/1139
Vyřizuje: Ing. Jan Chládek
Tel.: 267 12 2229

Věc: Oznámení záměru na vyhlášení Národní přírodní rezervace Obírka-Peklo a oznámení o možnosti seznámit se s návrhem plánu péče o ni vlastníků pozemků

Část I

Oznámení záměru na vyhlášení Národní přírodní rezervace Obírka-Peklo

Ministerstvo životního prostředí jako ústřední orgán státní správy ochrany přírody podle ustanovení § 79 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), oznamuje záměr na vyhlášení zvláště chráněného území vyhotovený podle ustanovení § 40 odst. 1 zákona.

Území nově navržené ke zvláštní územní ochraně ponese název „Obírka-Peklo“ a bude vyhlášeno v kategorii národní přírodní rezervace (dále jen „rezervace“ nebo „NPR“) ve smyslu ustanovení § 28 zákona. Území je navrženo vyhlásit ve dvou prostorově oddělených částech.

Cílem záměru na vyhlášení NPR je skloubit ochranu mimořádně biologicky hodnotných přirozených lesních ekosystémů postupným navozením bezzásahového režimu (na cca 80 % rozlohy NPR) s aktivní ochranou vzácných a ohrožených druhů organismů (reprezentovaných např. jasoněm dymnivkovým jako tzv. „deštníkovým druhem“) vázaných životními nároky na listnaté lesy se sníženým zápojem dřevin a stálou nabídku světlin (na cca 20 % rozlohy NPR).

Hlavními důvody zpracování záměru na vyhlášení NPR jsou:

- a) Mimořádně vysoká přírodní hodnota území
 - Významnost a jedinečnost přírody na území navržené NPR v národním měřítku spočívá zejména:
 - V neobvykle (na poměry v ČR) **velké souvislé rozloze lesních ekosystémů s vysokým stupněm přirozenosti** nacházejících se **v nižších polohách vrchovin.**

- V **nepřetržité existenci části lesních ekosystémů** od doby jejich vzniku ve stavu poskytujícím podmínky pro výskyt životaschopných populací organismů vázaných životními nároky na přirozené lesy s přítomností silného tlejícího dřeva.
- Ve **vysoké přirozené biologické rozmanitosti** (na ekosystémové, druhové i genetické úrovni). Z tohoto důvodu plní území navržené NPR mimo jiné funkci jednoho z jádrových území **nadregionálního biocentra** územního systému ekologické stability.
- V rozšíření **společenstev i druhů organismů**, které jsou na území Evropské unie a ČR hodnoceny jako **vzácné a ohrožené**.
- Ve funkci „nášlapného kamene“ v migračně významném území rozkládajícím se podél dálkového **migračního koridoru**, umožňujícího pohyb větším savcům.

b) Povinnost vyhlásit NPR v souladu s platnými právními předpisy

- Pro Evropsky významnou lokalitu (dále „EVL“) Libavá byla (podle přílohy č. 926 k nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit ve znění pozdějších předpisů) za účelem udržení příznivého stavu předmětů ochrany (tzn. typů evropských stanovišť a evropsky významných druhů) určena povinnost vyhlásit v řešeném prostoru zvláště chráněné území v kategorii NPR, a to do 6 let od přijetí lokality do evropského seznamu (podle § 45c odst. 5 zákona o ochraně přírody). Území navržené NPR v současnosti podléhá jen základní ochraně evropsky významných lokalit (ve smyslu § 45c odst. 2 zákona o ochraně přírody).
- Z předmětů ochrany EVL Libavá se na území navržené NPR nacházejí především lesní typy přírodních stanovišť (ekosystémů), konkrétně bučiny asociace *Asperulo-Fagetum* (kód: 9130), dubohabřiny asociace *Galio-Carpinetum* (kód: 9170), lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích (kód: 9180) a smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*; kód: 91E0). Suťové lesy (kód: 9180) a smíšené jasanovo-olšové lužní lesy (kód: 91E0) navíc představují prioritní typy evropských stanovišť (viz § 45a odst. 2 písm. c/ zákona o ochraně přírody).
- Za příznivý stav lesních typů přírodních stanovišť jako předmětů ochrany je v řešené dílčí části EVL Libavá nutno pokládat zejména vysoký stupeň přirozenosti lesních ekosystémů (ve smyslu přílohy č. 2 k vyhlášce 45/2018 Sb.). Pro zachování příznivého stavu přirozených lesních ekosystémů v řešeném území je třeba nesnižovat jejich současnou rozlohu, tzn. upustit od záměrů na běžné standardní hospodářské využívání území a ponechat lesy cílově na jeho výrazně převažující části samovolnému vývoji, vystavené pokud možno jen působení přírodních dějů, s co nejmenšími přímými vlivy lidské činnosti.

c) Ohrožení přírodních hodnot v případě nevyhlášení NPR

- Nositeli vysoké biologické hodnoty na převažující části řešeného území jsou přírodě blízké (přirozené) lesní ekosystémy. Ty poskytují prostředí pro výskyt druhů a společenstev organismů, které v běžně obhospodařovaných lesích nenacházejí životní podmínky, zvláště pak druhů vázaných ekologickými nároky na dřeviny ve fázi fyzického dožívání a na tlející dřevo. Tlející dřevo

(zejména větších tloušťek) je vedle půdy nejbohatší složkou lesních ekosystémů (v soudobých hospodářských lesích je jeho výskyt zpravidla minimální).

- V případě nevyhlášení NPR by řešené lesy byly obhospodařovány podle modelu pasečného lesa věkových tříd s předpokládanou postupnou úplnou obnovou mýtně zralých porostů podle těžebních možností daných celkovou výší těžeb v lesním hospodářském celku Velký Újezd (stanovenou v lesním hospodářském plánu postupem podle vyhlášky č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování). Model pasečného lesa věkových tříd pracuje s předpokladem dokončení obnovy (domýcením) všech mýtně zralých porostů podle těžebních procent odvozených na základě stanoveného obmýtí a obnovní doby ve vymezených hospodářských souborech.
 - Lesy navržené NPR by byly obnovně rozpracovány náseky přiřazovanými v závislosti na úspěšnosti a rychlosti odrůstání zmlazení dřevin. Staré kmenoviny by byly s vysokou pravděpodobností v celém stávajícím rozsahu (zřejmě jen kromě částí znehodnocených municí v části Obírka) během následujících desetiletí obnoveny, tzn. nahrazeny mladými lesy (v růstové fázi mlazin až tyčkovin nebo tyčovin). Obecně platí, že druhová pestrost lesní bioty roste se zvyšujícím se věkem a strukturní rozmanitostí dřevinné složky. Stejnorodé mladé porosty vykazují oproti obnovovaným „mateřským“ strukturně bohatým porostům jen zlomek druhové rozmanitosti (nezávisle na skutečnosti, jestli byly porosty obnoveny cestou umělé nebo přirozené obnovy). Standardně obhospodařované lesní porosty ztrácejí po obnově pasečnými postupy znaky přirozených lesů (ve smyslu přílohy č. 2 k vyhlášce 45/2018 Sb.), jejichž přítomnost zcela zásadním způsobem vysokou biodiverzitu lesního prostředí podmiňuje.
 - Obvyklý způsob hospodaření by v navržené NPR z hlediska zájmů ochrany přírody vedl k nežádoucí změně stavu lesních ekosystémů (ke zjednodušení druhové, věkové a prostorové struktury dřevinné složky, k přerušení trvání přítomnosti tlejícího dřeva a následně k výraznému snížení biologické rozmanitosti území, včetně vymizení vzácných druhů). Biologickou rozmanitost a strukturní složitost přirozených lesů v celé její šíři nelze z podstaty věci obvyklými způsoby hospodaření zachovat, a to ani tehdy, pokud je hospodařeno postupy šetrnými k přírodě.
 - Hospodaření podle modelu pasečného lesa věkových tříd vedoucí zpravidla k rychlé obnově mýtně zralých částí lesa nevyhovuje ani životním nárokům zástupců ekologické skupiny druhů světlých lesů, kterou v navržené NPR reprezentuje jasoň dymnivkový. Tyto druhy sice paseky vyhledávají, vyžadují však v obývaném území jejich stálou nabídku. Pokud je obnova lesa rychlá, ztrácí i tyto druhy poté, co se mladé porosty dřevin na pasekách zapojí a nové paseky již nevznikají, vhodné prostředí a hrozí jejich lokální vyhynutí. Pro zajištění příznivého stavu populací (metapopulací) těchto druhů je proto třeba udržovat na části řešeného území stálou existenci dostatečného počtu světlin, případně malých pasek.
- d) Možnost využít lesy navržené NPR ke sledování (monitoringu) vývoje přirozených lesních ekosystémů ponechaných bez přímých lidských vlivů v době probíhající klimatické změny

- Vyhlášení NPR umožní v národním měřítku doplnění reprezentativní soustavy chráněných území, sloužících mimo jiné i k získávání poznatků o spontánní vývojové dynamice lesních ekosystémů relativně málo ovlivněných lidskou činností (ve srovnání s většinou stanovištně obdobných lesů na území státu) v období probíhajících klimatických změn. Data monitoringu budou využitelná jak pro ochranu přírody, tak i pro lesnickou provozní praxi. Společenská potřeba získávání poznatků o fungování a odolnosti přirozených lesních ekosystémů nižších a středních poloh ponechaných samovolnému vývoji v současnosti vystupuje do popředí v souvislosti s plošným rozpadem stanovištně nevhodných nesmíšených smrčín, které byly donedávna nekriticky zakládány i v těchto polohách. Zachování částí lesa v režimu samovolného vývoje v lokalitě, jakou je navržena NPR, pro účely sledování odezvy přirozených lesních ekosystémů na nastupující klimatickou změnu, může mít velký vědecký a přeneseně i praktický význam pro pěstování produkčních lesů.

Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

Za národní přírodní rezervaci se vyhláší přírodní útvar s výskytem:

- a) přirozených a jiných biologicky hodnotných ekosystémů s lesními společenstvy bučin, suťových lesů, dubohabřin a údolních jasanů-olšových luhů (včetně jejich sukcesních stádií a vzájemných přechodů) a se společenstvy silikátových skal a drovin, pramenišť, vodních toků a potočních niv,
- b) lidskou činností vytvořených ekosystémů štol (starých důlních děl) a lomových stěn,
- c) populace druhu jasoně dymnivkového (*Parnassius mnemosyne*) a jeho biotopů.

Základní ochranné podmínky jsou pro všechny národní přírodní rezervace dány ustanovením § 29 zákona.

Návrh bližších ochranných podmínek NPR

V souladu s ustanovením § 28 odst. 1 a § 44 odst. 3 zákona se navrhuje, aby na území navržené NPR bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) povolovat nebo provádět změny druhů pozemků nebo způsobů jejich využití,
- b) upravovat povrch pozemních komunikací s výjimkou použití materiálu stejného nebo obdobného geologického původu,
- c) umožňovat volný pohyb psům bez vodítka, s výjimkou psů při výkonu práva myslivosti nebo při výkonu služební činnosti podle jiných právních předpisů,
- d) létat na sportovních létajících zařízeních nebo provozovat letuschopná bezpilotní zařízení na dálkové ovládání, kromě letů pro zajištění bezpečnosti státu, ochrany osob a jejich zdraví, majetku nebo veřejného pořádku a letů pro potřebu orgánů ochrany přírody.

Ochranné pásmo NPR

K zabezpečení zvláště chráněného území před rušivými vlivy z okolí je v souladu s § 37 odst. 1 zákona navrhováno vyhlásit ochranné pásmo.

Návrh činností a zásahů v ochranném pásmu NPR, které jsou vázány na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody

Vedle činností uvedených v § 37 odst. 2 zákona lze v ochranném pásmu NPR jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět následující činnosti a opatření:

- a) používat hnojiva, kejdu, fugát, silážní šťávy či ostatní tekuté odpady nebo pozemky vápnit,
- b) povolovat provozování střelnice nebo schvalovat provozní řád střelnice, nejde-li o objekt důležitý pro obranu státu.

Vymezení hranic rezervace a jejího ochranného pásma

Navrhovaná NPR Obírka-Peklo se nachází v Olomouckém kraji, v okresech Olomouc a Přerov, v katastrálních územích Kozlov u Velkého Újezdu, Loučka a Podhoří na Moravě. Základní údaje o pozemcích nacházejících se v navrhované NPR Obírka-Peklo jsou uvedeny v příloze č. 2a tohoto oznámení.

Předpokládaná výměra navrhované NPR činí 441,53 ha.

Ochranné pásmo navrhované NPR Obírka-Peklo se nachází v Olomouckém kraji, v okresech Olomouc a Přerov, v katastrálních územích Kozlov u Velkého Újezdu, Loučka a Podhoří na Moravě. Základní údaje o pozemcích nacházejících se v navrhované NPR Obírka-Peklo a v jejím ochranném pásmu jsou uvedeny v příloze č. 2b tohoto oznámení.

Předpokládaná výměra navrhovaného ochranného pásma NPR činí 30,01 ha.

Informace o dostupnosti plného znění záměru

S podrobně zpracovaným záměrem na vyhlášení NPR Obírka-Peklo a jejího ochranného pásma podle § 40 odst. 1 zákona včetně zákresu hranic rezervace a jejího ochranného pásma v katastrální mapě je možné se seznámit a nahlédnout do něj na Ministerstvu životního prostředí – odboru zvláštní územní ochrany přírody a krajiny (Vršovická 65, 100 10 Praha 10) v pracovních dnech (pondělí – pátek) v době od 8,00 do 16.00 hod. nebo na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí (www.mzp.cz) v rubrikách „Úřední deska“ a „Zvláště chráněná území – Národní přírodní rezervace“ a dále na Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, Regionálním pracovišti Olomoucko, Správě CHKO Litovelské Pomoraví (Husova 906/5, 784 01 Litovel).

Poučení

Podle § 40 odst. 4 zákona mají vlastníci pozemků dotčených navrženou ochranou právo uplatnit k návrhu vyhlásit část přírody za zvláště chráněné území námitky, a to do 90 dnů ode dne doručení oznámení o návrhu. Námitky se uplatňují písemně u Ministerstva životního prostředí – odboru zvláštní územní ochrany přírody a krajiny v Praze (Vršovická 65, 100 10 Praha 10), které je povinno včas uplatněné námitky posoudit a vydat o nich rozhodnutí ve lhůtě do 60 dnů a s rozhodnutím seznámit toho, kdo je podal. K námitkám uplatněným po uplynutí této lhůty nebude přihlédnuto.

V souladu s ustanovením § 40 zákona vám zasíláme toto oznámení, protože podle záznamů v katastru nemovitostí jste vlastníkem některé z pozemkových parcel uvedených v příloze č. 2 tohoto oznámení. V případě, že záznam v katastru nemovitostí již neodpovídá skutečnosti, nám sdělte laskavě obratem jméno, příjmení a adresu současného vlastníka.

Část II

Oznámení o možnosti seznámit se s návrhem plánu péče o Národní přírodní rezervaci Obírka-Peklo

Ministerstvo životního prostředí jako ústřední orgán státní správy ochrany přírody podle ustanovení § 79 odst. 1 zákona dále oznamuje v souladu s ustanovením § 38 zákona, že byl zpracován návrh plánu péče o navrhovanou Národní přírodní rezervaci Obírka-Peklo na období 2020-2030.

S návrhem plánu péče o navrhovanou Národní přírodní rezervaci Obírka-Peklo je možné se seznámit a nahlédnout do něj na Ministerstvu životního prostředí – odboru zvláštní územní ochrany přírody a krajiny (Vršovická 65, 100 10 Praha 10) v pracovních dnech (pondělí – pátek) v době od 8,00 do 16.00 hod. nebo na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí (www.mzp.cz) v rubrikách „Úřední deska“ a „Zvláště chráněná území – Národní přírodní rezervace“ a dále na Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, Regionálním pracovišti Olomoucko, Správě CHKO Litovelské Pomoraví (Husova 906/5, 784 01 Litovel).

Připomínky k návrhu plánu péče je možné zaslat písemně nejpozději do 90 dnů ode dne obdržení tohoto oznámení na Ministerstvo životního prostředí – odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny v Praze (Vršovická 65, 100 10 Praha 10).

S pozdravem

Ing. Petr Stloukal
ředitel odboru zvláštní územní
ochrany přírody a krajiny
podepsáno elektronicky

Přílohy:

1. Orientační mapa se zákresem navrhované NPR Obírka-Peklo
2. Tabulkový přehled parcel nacházejících se v navrhované NPR Obírka-Peklo